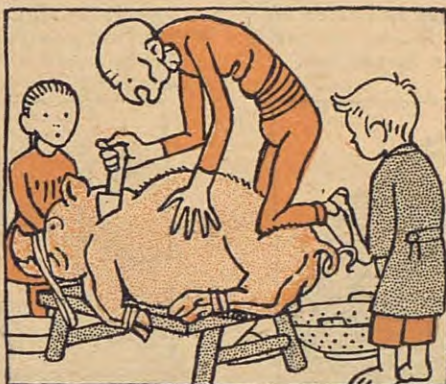

VIREOLET

EL PORC DE L'AVAR

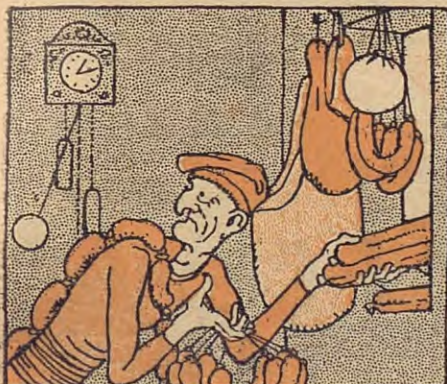
En els pobles hi ha el costum, quan algú mata el porc, de fer «el present» o sigui regalar una petita part de butifarres o lloimillo a les famílies conegudes.

A en Mossega li agradava molt el tal costum, quan era qüestió de rebre. Però quan arribava el cas de correspondre, ja no li agradava tant, ni de bon tros.

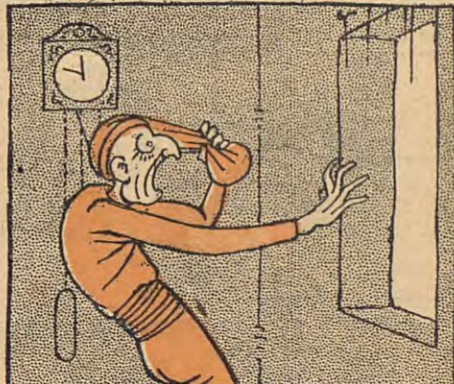
El seu amic Toni li digué: «Si vols estalviar-te «el present» fes una cosa: poses tot el «mandongo» a la finestra durant vint-i-quatre hores, que tothom el vegi, i després dius que te l'han robat».

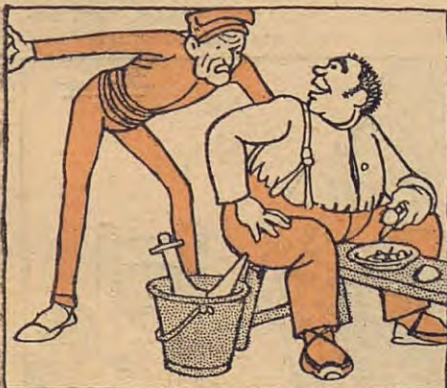
El nostre avar ho féu així mateix, molt extranyat de què no se li hagués acudit a ell tot sol una cosa tan senzilla i de resultats tan positius.

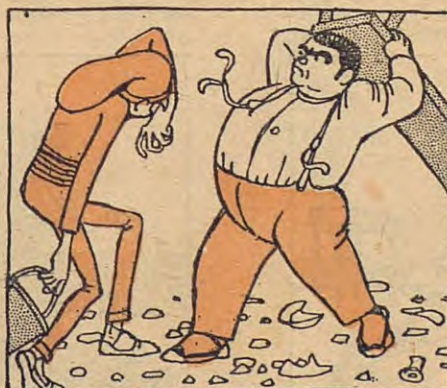
Però el consell d'en Toni no era tan desinteressat com semblava, ja que a mitja nit va anar a la finestra d'en Mossega i va fer neteja general.

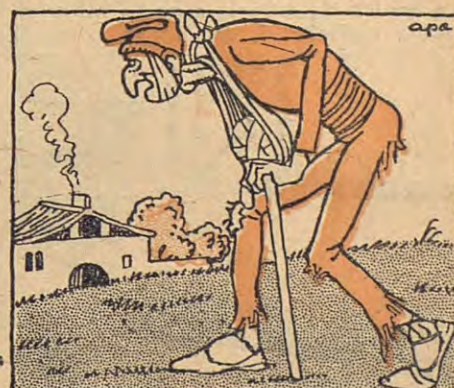
Calculeu la desesperació de l'avar quan a l'endemà va trobar la finestra buida! Desseguit va córrer a explicar el cas al seu amic Toni.

«Toni, no saps el que em passa? M'han robat el porc!» «Molt bé, noi, ho fas molt bé!» «No, no, si és de debó, et juro que me l'han robat!» «Cararam, noi, series un bon còmic! Estigues cert que enganyaràs a tot el poble!»

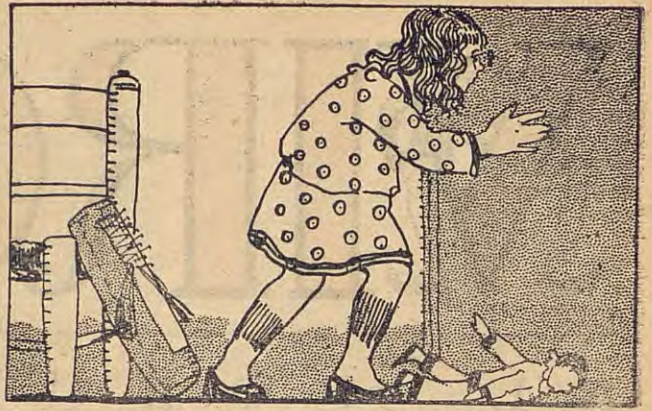
I ell vinga jurar que li havien robat i l'altre vinga fer-li ovacions, fins que el féu sortir de fogó i varen acabar a garrotada seca.

Però com que en Mossega era més vell li va tocar el rebre i heu's aquí com, per ésser avar, es va quedar sense porc i li van fer una cara nova.

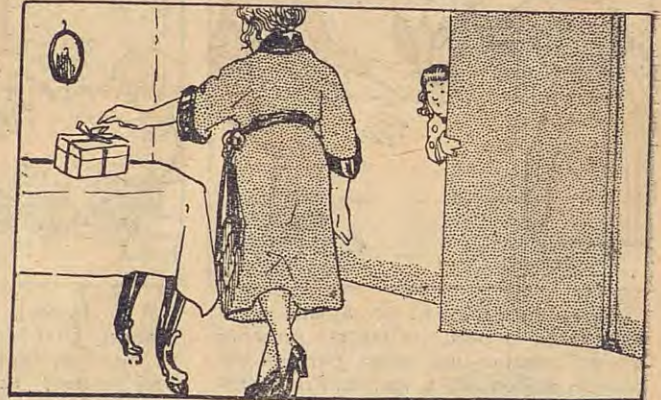
Un dia l'Elvireta, anant a passeig amb la seva mamà, s'entossudí que li comprés un ocell dels que hi havien en una parada de la Rambla. «Prou que el tindries un jorn o altre si no fossis tan tafanerota», féu la senyora.

I és que sí que ho era d'excessivament curiosa l'Elvireta! Sempre volia enterar-se de les converses que tenien els seus pares i de les coses que passaven pel veïnat. Tenia aquell vici tan lleig de mirar pel forat del pany i d'escotar darrera la porta.

«Mira, Elvireta—li digué un dia la seva mamà.—Aquesta tafanería et pot portar un disgust. Les nenes no deuen volguer saber més que ço que els interressi i mai tenen de curiososajar res si no se'ls en hi ha donat el permís».

Un matí oí que algú entrava en l'habitació immediata. Obrí amb tota precaució la porta i pogué veure com la seva mamà deixava damunt la taula una capseta, coquetament lligada amb una cinta de color.

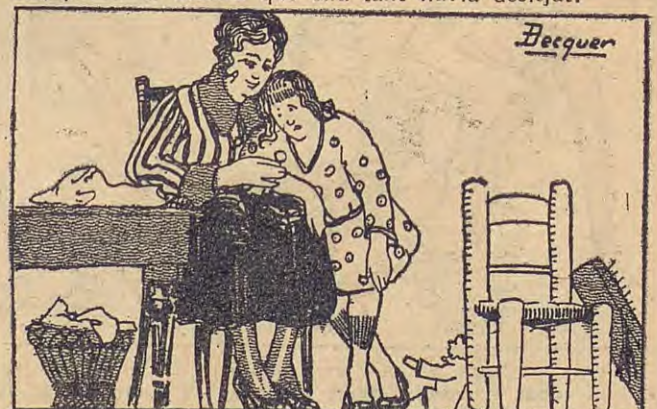
Seguidament que la senyora fou fora, s'apropà a la taula. Què deuria contenir aquella capseta? Seria lleig o bonic? Ho miraria o no ho miraria? Per fi vencé l'insana curiositat i, decidint-se, començà a desfer el llac.

I pensant trobar potser alguns bombons o un objecte per algun regal, obrí la capseta. Calculeu amb quina sorpresa remarcà que se n'escapava un ocelllet molt bonic, potser el mateix que ella tant havia desitjat!

Amb intenció d'atrapar-lo, el perseguí per totes les habitacions, però l'ocell era prou llest per a escapar-se de la seva seguidora, i trobant la finestra oberta es posà a volar fins perdre's de vista. La nena esclatà en un plor...

...penedida del seu comportament. I la mamà, que tot ho havia preparat per a donar una lliçó a la seva filla, li digué: «Veus com no es pot ésser tafanera? Si no hagués sigut la teva excessiva curiositat, hauries tingut allò que tant volies!»

M E N J A R E C O N Ó M I C

—Caram, caram, caram! Tinc una gana que se m'emporta. I el pitjor del cas és que no tinc ni deu cèntims per un llonguet.

Què dimoni! Pit i foral Tot menjant ja rumiaré la manera de sortir-me'n i molt serà que no trobi la solució. L'essencial és matar la gana.

Farieu el favor de portar-me un «beefteack» amb forces patates? Però tindríeu de fer-ho depressa, car la gana m'apreta un bon xic.

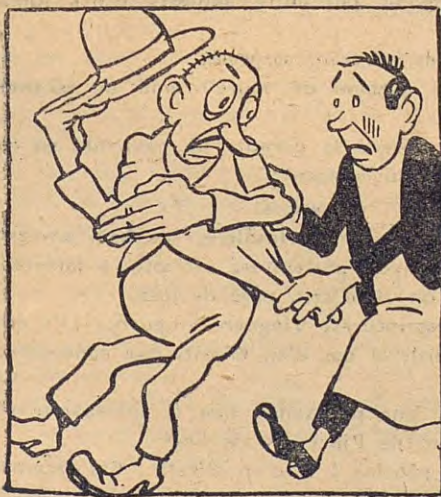
Company, això és un «beefteack»? Això és una sola de sabata. Teniu, teniu: porteu-me un tall de lloimillo amb mongetes. Veiam que tal serà.

Però si això no és lloimillo ni tal acal Això és carn de cavall aixafada. Com a darrera prova, porteu-me un tall de badella amb salsa.

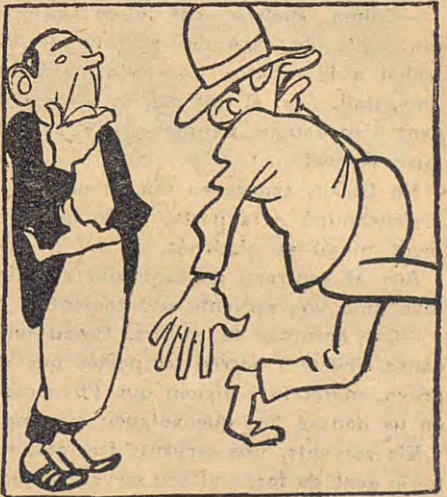
Això, això és badella! Per fi ho heu encertat! Es tendra com un anyell i s'empassa xuclant.
—Oh; prou que es veu, senyoret.

—Ep, senyor: que marxa sense pagar.
—Pagar? I qué tinc de pagar, jo? Explica't.
—La badella.
—La badella? Si me l'has duta en substitució del tocino.

—Aixís, doncs, el lloimillo amb mongetes.
—Però si me l'has portat per a substituir al «beefteack».
—Doncs pagui el «beefteack».
—Però si el «beefteack» no me l'he menjat!

—Carat; potser sí que té raó aquest bon home!
—Em sembla que m'he sortit amb la meva. Afortunadament, aquest mosso és un tros de còniam.

El Cavaller de la Creu

(Continuació)

Un grop, però, no va contenir-se a l'atri del castell un cop passada la porta ferrissa de la torra de l'homenatge. Seguí avant, vers les habitacions interiors.

Si algunes portes fermes i tancades trobaren, estallades caigueren sense pietat. Semblava el grop, un escamot d'homes de revenja en dies d'aldarulls populars. De caporal portaven a en Roderic brandant una sabina nuosa, com si fos una espasa de dos talls.

La remor que feia l'escamot encuriós a en Giralt qui sortí a un passadís i guaità per l'ull de l'escala. Veié a en Roderic i somrigué. Eren homes de pau, n'estava segur.

Ell mateix eixí a rebre'ls.

—Bona gent! Què voleu?

—Salvar-vos, a vós que heu sigut bo per a nosaltres, encara que el castell es torni cendres!—replicà per tots en Roderic.

—Jo no corro cap perill... Per molt que corri el foc, jo corro més que ell...—féu en Giralt.

—Sí, el correu... No és pas el de les flames... Aquest rail Escolteu!

I en Roderic, a batzegades, per acabar més aviat, li contà a en Giralt la conversa oïda i la gesta seva.

En Giralt, en conèixer la traïció, somrigué.

—No em ve de nou!

Després, en conèixer l'acció del patge, abraçà a en Roderic i remercià a tots aquella prova de gratitud.

—Escolteu: certament jo só... millor dit, jo he conegut a en Giralt de Bellaguait, jo só el seu millor amic... Però, els documents probatoris dels drets del meu amic són perduts. El foc, si arbora el castell, haurà fet més que la fe dels notaris i les escriptures. D'altra manera, en Jaume del Fonollar, l'antic majordom, seguirà essent el senyor de vostres vides i hisendes, i fins, sàpigues-ho, Roderic, s'espolarà amb la teva enamorada, car el diner ho pot tot a la terra... Sort que vaig veient en les coses que passen, que el cel també hi pren part en aquest ple!

En Roderic es tornà groc i llensà un crit d'angoixa.

—Oh, cremaré el castell!

—Calma, Roderic, car jo en aquests dies porto recollits una colla de caps de la troca de lli embullada que he trobat a la rogalia. La veritat tard o d'hora sura del seu amagatall. Ara, el que cal, és sortir d'aquí, i deixar que la gent d'en Jaume s'enmanegui el salvament a mida del seu gust. Avant!

En Giralt, espasa en mà, es posà al davant de l'escamot i s'encaminà a la porta, sense que en el desorde del moment ningú se n'adonés.

Ans al contrari, en tant eixí en Giralt, en Jaume, parlava amb uns servents secretament:

—Cal aprofitar la dissort. Poseu foc a la torre on descansa l'hoste i barreu les portes que no puga eixir. Si ho prova, mateu-lo i digueu que l'heu confós amb un lladre... Jo us donaré l'or que volgueu si compliu bé l'encàrrec.

Els servents, uns servents ferotges, car en Jaume sempre tenia gent de força al seu servei, corregueren a cercar tions encesos i amb mà destra, com si no fos cosa nova per ells incendiar, pegaren foc als cortinatges de la cambra d'abaix de la torre, que corresponia dessota de la d'en Giralt, i les flames, devoradores, rosegaren tot seguit, les vigues de teia del sostre, que prompte fou una fornal.

Potser varen fer-ne un gra massa. El foc corregué, i, dues

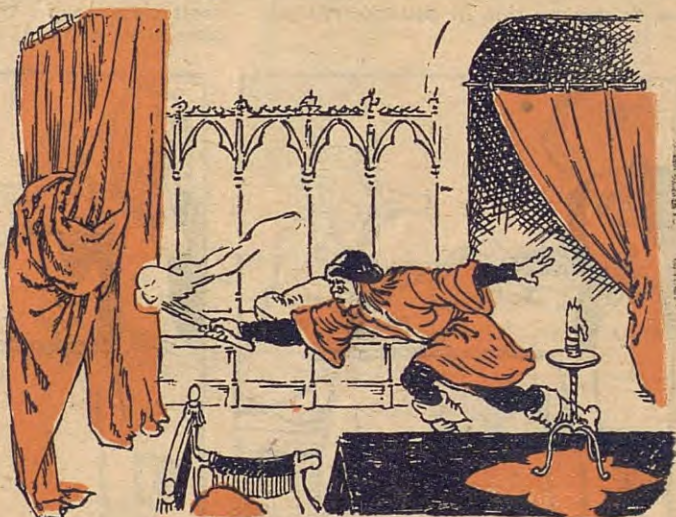
hores després, en Jaume veia amb desesperació que les flames eren mestresses del castell sencer.

Sols el consolava l'esperança de què en esfondrar-se la torre on devia estar en Giralt, aquest quedaria sepultat entre les runes.

L'esfondrament no es féu esperar. Consumides les vigues, es partien, i els murs, esberlats pel foc, sense aguant, caigueren amb un terratrèmol eixordador. Bona feina havien fet els servents d'en Fonollar.

Aquest somrigué d'una manera estranya i corregué vers les runes flamejants, que encara aixecaven nuvolades de guspises al cel.

A mig camí el deturaren dos homes; eren els forasters que venien de l'aljama de l'orde de Sant Jordi.

—Senyor! Senyor! Venim en retràs, perquè el pont del torrent ha caigut i hem tingut que donar un tom llarg... Mes quina dissort ha fet presa en el castell?

En Jaume somrigué altre cop.

—Una gran dissort que haurà estat una gran ventura. En Giralt de Bellaguait jau entre aquestes runes fumejantes.

Els dos servents es miraren, sorpresos:

—Però, senyor, si acabem de veure'l amb un escamot d'homes del poble!

En Jaume, sobtat, perdé la paraula de moment; en prendre-la cridà embarbuçadament:

—Que l'heu vist, ara? Impossible!

—L'hem vist i l'hem sentit... Nosaltres ens hem amagat, perquè... sabeu-ho, senyor, portem les escriptures famoses!

En Jaume llensà un altre crit, però de joia.

—Ah, porteu les escriptures! Vinguen, vinguen... i ja que el foc no ha consumit el cos d'en Giralt, que consumeixi els seus drets!

En Jaume recollí uns pergamins que li entregaren els servents, i, a la llum de l'incendi, els llegí

—Sí, sí, ia meva rúbrica i la d'en Giralt... Els reconec, els reconec! Al foc! Al foc!

I els llensà a les flames, que instantàniament els abrusaren.

En Jaume es fregà les mans amb satisfacció.

—Ara, que vinga en Giralt de Bellaguait, l'impostor...

I, repensant-se, manà als seus servents:

—Correu, cerqueu al jutge i féu-li declaració de què un cavaller creuat que pretén ésser en Giralt de Bellaguait, ha pegat foc al castell, i que vosaltres ho heu vist!

Sortiren els servents, i en Jaume, brandant un tió en flames i corrent vers les parets centrals del castell que encara s'aguantaven en peu, en un atac d'estranya bogeria, començà a cridar:

—Ja sóc lliure! Ja sóc lliure!

La forca del Castell Isard

El senyor de Munt-Bernat, en assabentar-se de la dissortada fi del Castell-Isard, manà oferir hostatge a Mossenyor Jaume del Fonollar, futur espòs de sa filla.

—Que vinguen ell i els seus, que ma casa és prou gran per a eixoplugar-los a tots!

Mossenyor de Munt-Bernat no era un home dolent, però sí egoista i freturós de poder i de riqueses, i ço, si no és dolenteria declarada s'hi acostava molt. D'aquí que, per dubtes que tingués respecte a l'honradesa d'en Fonollar, com que el sabia posseïdor de moltes terres i reconeixia que valia més tenir-lo per amic que per enemic, havia pensat enmuller-lo amb sa filla.

Prou havia sentit parlar de l'afició de sa filla Elisenda envers el patge Roderic, però un patge... Un patge que ningú sabia d'on provenia!

Li fou recomanat per en Jaume del Fonollar, però sense cap gran interès.

Ja era complidor, ja, el patge! I fins, veritablement, semblava que n'Elisenda no trobés qui la servís millor, car sempre volia que fos en Roderic el patge que estés al seu servei.

Els servents de la casa no pensaven pas com l'amo. En Roderic era un bon company i sabien prou el miracle que havia passat. El mateix Munt-Bernat oï com un dia comentaven aquell fet extraordinari.

Uns remences ho contaven vora el foc una vesprada de gener.

—Sí, l'Elisenda era mofeta i es reia de tot. Tants com l'havien estimada!

—Bé ho recordo! En Galceran de Sesprunes, qui anà a morir a Terra-Santa, perquè ella li va demanar una estelleta de la Creu del Senyor...

—Oh, i els altres! En Roger de Sabastida, en Simó de Fontdelquer, en Genís de Mas-Guinard... Si l'un era ric, més ric era l'altre i tots tres valents... Dos moriren en clos, per a aconseguir una mitja riassa d'ella, de les nafres que varen fer-se amb les llances. I Elisenda, sense fer cas de cap.

—Diuem que no té cor...

—Si que en té... El que hi ha és que és filla única, que son pare fa el que ella vol, i que, la veritat, en Sabastida, en Fontdelquer i en Mas-Guinard, de rics ho eren, però de polits, ail, ni una mollal! En Sabastida era tan carregat d'espattes que semblava que el cap era un tros d'espalla més; en Fontdelquer tenia seixanta anys i en Mas-Guinard parlava amb empentes, i un cop, per a dir-li que l'estimava va passar-hi tot una tardal!

—Es que no tots els homes poden ésser com en Roderic, jo, fi i ben plantat!

—Sembla mentida que del bosc, on diuen que va néixer, sortís un minyó tan galant!

—Que del bosc no en surten per ventura, flors i ocells, que són totes coses fines?

—Es que en Roderic té l'aire de senyor!

—Misteris... Jo el que et puc dir és que en Roderic feia molt temps que sospirava per n'Elisenda; el que hi ha és que no s'atrevia, fins que ella en regracià-li que ell li agafés un colom que li havia fugit, li donà una flor. Des d'aquell fet, en Roderic fou més gosat, i, un dia, li confesà el seu amor. Elisenda es posà a riure.

—El que feia amb tots... Li plau jugar amb el cor dels homes!

—Si no em deixes acabar de contar! Va posar-se a riure, però li va dir: «Està bé, Roderic. Jo t'estimaré quan les roses floreixin pel gener».

—Veus? Era una burla.

—Ho era i no ho era. La cosa era que ho digués de cor. «M'ho prometeu, senyora?», féu en Roderic. «De tot cor», contestà ella. I en Roderic correngué a plantar uns rosers en un indret on no hi batien els vents i els regà a l'hivern amb aigua tèbia. Fou endebades. Les poncelles no arribaren a esclatar i n'Elisenda seguí rient.

—Si és el que et dic!

—No és el que em dius! L'any passat, en eixir en Ro-

deric cap a Montserrat—saps aquella terra on fra Garí tingué presa a Riquilda?—on anava amb nostramo, per a donar gràcies a la Verge d'haver salvat de la glànola al poble i a la gent del castell, s'encomanà a la Mare-de-Déu morena, i en tornar... damunt la neu, on els cavalls amb el pes de les armes s'ensorraven, hi floriren roses enceses...

—Impossible!

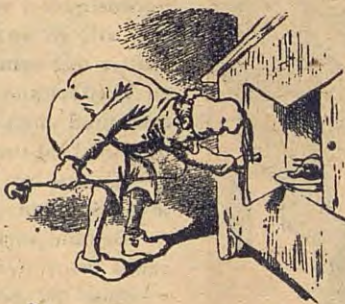
—Foul... Tira pel cap que vulguis! Miracle o no, roses floriren al gener i sota la neu, i foren ofertes per en Roderic a N'Elisenda... Aquesta, allavors, plorosa, li digué: «Jo demanava a la Verge que si tu havies d'ésser el meu marit, t'omplís de roses el camí... Tu ets l'escullit!

Mossenyor de Munt-Bernat havia oït la conversa, però va callar.

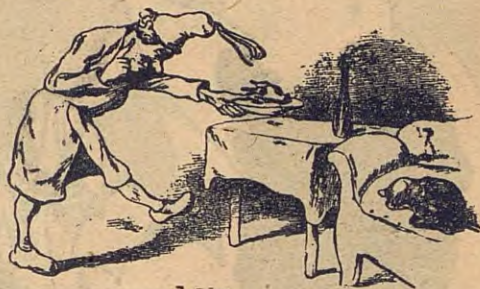
(Continuará)

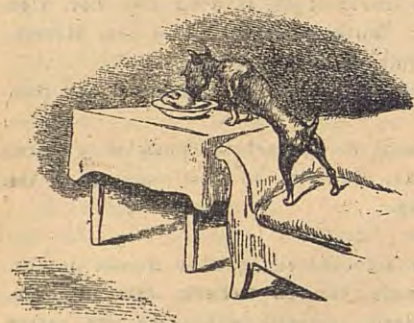
En Pau, que és un gran golafre, ha sortit ha passejar per agafar força gana, puix l'espera un bon dinar.

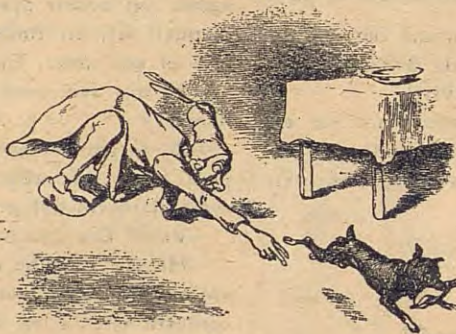
Un pollastret formidable s'està acabant de daurar: serà tan tendre i menjívol que ni els ossos quedaran.

Emocionat el duu a taula: Bon Déu, quina olor que fa! Un dels primers de sentir-la (i això que dorm) és el «ca».

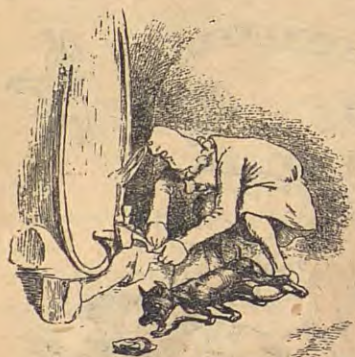
Aprofitant que el seu amo és fora, a buscar més plats, el quisso vol entaular-se com si fos un convidat.

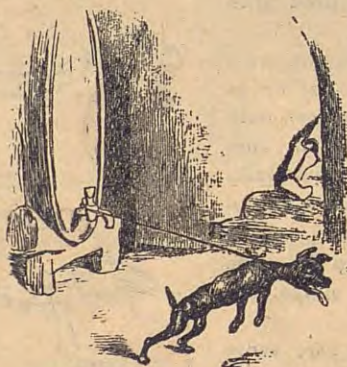
En aquell moment històric torna l'amo enfurimat. Com que coneix el seu quisso tot ho havia sospitat.

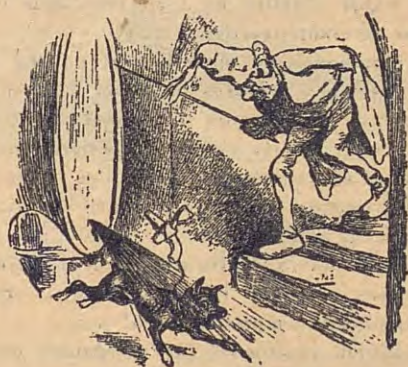
S'organitza una cacera que resulta emocionant. Si la casa «Pathé frèrres» l'hagués poguda filmar!

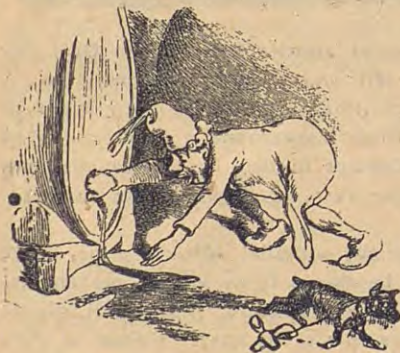
Al gos li ha tocat el perdre (sempre triomfa la moral), i l'amo el lliga a l'aixeta amb un fil d'empalomar.

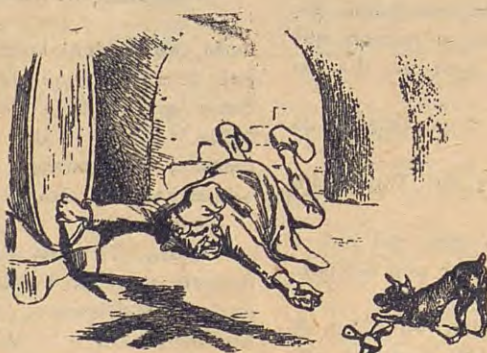
Però no acaba aquí el càstig: que el senyor se'n vagi a dalt al pobre gosset li sembla que és de molt mal averany.

En veure el garrot que baixa les forces li han triplicat, i és tan forta l'estrebada que aixeta i tot s'ha emportat.

L'amo veu que el gos li escapa i que també el vi «se'n va» i pensa: En veure una vara hi ha «guillada general»!

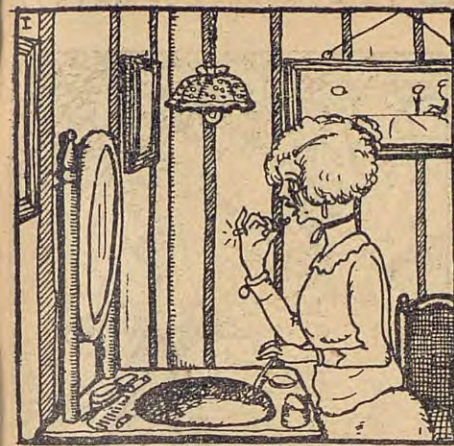
Però és home de recursos i de pensades genials, i posa el «dit a la llaga»; en tot el que tracta ho fa.

I allí hauria estat, pobre home, per tota l'eternitat si no ve la seva dona amb molta oportunitat.

EL POBRE PAU HO HAVIA PRESENTIT:

AMB EL POLLASTRE ENS XUCLAREM ELS DITS

S'arregla donya «Pepita»

Es pinta de tal manera

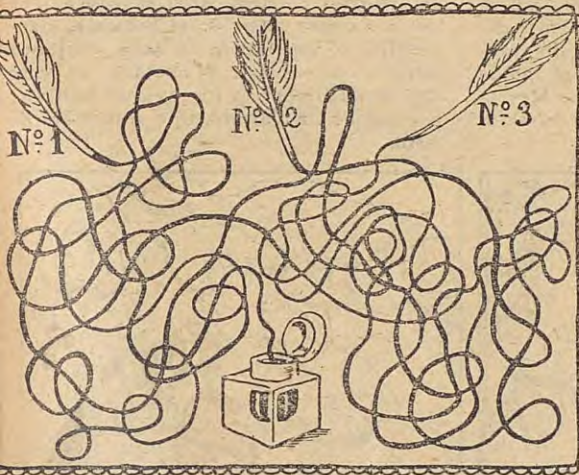

I en passar pel seu costat

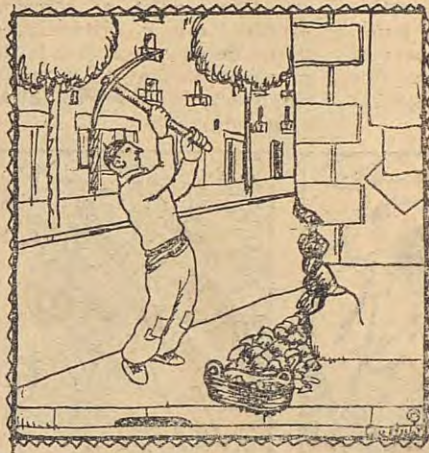
LABERINTE

JEROGLÍFIC

ENTRETENIMENT

Quina ploma suca en el tinter?

Unir els punts per ordre de numeració sempre en línia recta encara que es passi per sobre d'altres punts per arribar al que toca o dues vegades pel mateix lloc.

GRAN CONCURS D'HISTORIETES

Nº 15.—Antoni Martí

En Salvador Deute, era un home sempre que cal retrata, quedava moment. Un dia cidi fer-se retratar pel millor tógraf de la ciutat que era en Pere Orrit.

Allí s'encaminà ja a punt de deixar-se pendre... el croquis, adoptà una «pose» verdaderament magnífica.

El senyor on qüestió era tan lleig, que fins el tógraf va tómer per la seva màquina, doncs dubtà que pogués retenir una cara tan estrafeta sense espantillar-se.

Uns dies després, en Pere Orrit estava parlant amb uns amics quant passà casualment per l'altra banda del carrer en Salvador Deute.

En Pere, sobtadament es tornà vervell, i girant-se als seus amics, els digué: —L'altre dia vingué aquell senyor a casa a retratar-se, i quedà molt malament.

—Què vols dir? — li preguntaren estranyats els seus companys.—Es molt senzill — respongué en Pere—va quedar malament amb mi! No m'ha pagat les fotografies!

Nº 16.—Centellas.

El senyor Joanet tot cap-ficat msant en els re- ls que rebrà amb mtu dal seu Sant, sítjós de que uests seguint de lllitat.

Al cap d'una estona, entra la mi- nyona amb una gran caixa, i una carta.

Després d'un ratet, arriba la mu- ller i el fill tots contents del regal que acaben de re- bre.

Tots emocionats, van a cercar les ei- nes per obrir la caixa.

Després de grans esforços aconse- gueixen obrir-la i...

...treuen el regal, que com es veu, no pot ésser de més útiltat.

Nº 17.—Ricart Porqueres

Mentre el mossò [reposa els vaillets pensen [la cosa

I mentre ell se- [gueix roncant el cap, de blat om- [plint-li, van

Del galliner el [tancat han obert de bat a [bat

I en tant ell se- [gueix dormint, les gallines van sor- [tint

Desvetllant-se tot [seguit de picades dolorit

Mes el riuro ja [fineix quan el mossò els [persegueix

SOLUCIONS AL NÚMERO PASSAT

Als rodolins incomplets:

Us presento a don Batista—que fa de pintor cubista. A la sogra d'en Porcar—un dia va retratar.

No em troba, senyor Tarrida—un xiquet afavorida?

A l'entreteniment: Una locomotriu.

Al jeroglífic: Maneta.

(Conclusió)

Era un noi amb la cara bruta de fang i ajegut en terra que es planyia amargament. «Què tens?», preguntà, solfícita, la comteseta. «M'he girat el peu i en caure m'he fet un trènc darrera el cap. Si volguessiu acompanyar-me fins a una font propera, jo us ho agrairia força».

Encara que Rosaura tenia pressa, acompanyà al vaillet cap on ell indicava. Però, entre el caminar lent del contús i que la distància era pla més llarga de ço que ell havia dit, el temps passava i la font no es trobava. Mes la comteseta no tingué cor d'abandonar al pobre minyonet.

Mentretant, essent prop de migdia, la traïdora Ursula, amb la bossa d'or de la darrera paga en el butxacó, s'encaminà a veure com la seva venjança s'havia acomplert. N'obstant, el corc del remordiment la furgava un bon xic, portant-l'hi a l'ànima una impressió de pena.

Els lladres, impacients per la tardança de la víctima esperada, en veure arribar una dama coberta amb un vel, s'hi abraonaren i, malgrat les protestes de la duquesa, la lligaren fortament i la tancaren en la casota, gaudint per en-davant de la paga que aviat haurien.

En aquest precís moment i quan havien arribat a la font, Rosaura restà sorpresa de veure que el contús—que era en Marcell—s'agenollava als seus peus i li deia: «Perdoneu l'engany, però ha sigut per a salvar-vos la vida a canvi de la llibertat que em proporcionàreu». I li explicà tot el que havia oït.

Encara que molt agraïda, la comteseta temé per la seva germanastra. I acompanyada del vaillet, corregué vers el palau on s'assabentà que la duquesa havia sortit i no estava encara de retorn. I sospitant una desgràcia, manà que un escamot de soldats acompanyés a en Marcell...

... salvar la traïdora Ursula, com així s'aconsegüí després d'una llarga lluita amb els bandolers que, o bé caigueren morts o foren capturats. I retornaren al palau on els esperaven els primats de la cort, el comte i la gentil i bona Rosaura, a la qual Ursula...

...demanà perdó, vivament penedida. I la comtesa li donà de tot cor; i el gran i poderós senyor, agraït a la bona gesta del vaillet, el nomenà patge d'honor de la seva filla, que somreia, més bella que mai, notant que havia fugit per sempre del cor de la germanastra, la serpeta de l'enveja.